

Innspill til næringskomiteen Stortinget, 18. okt. 2012

Naturskadelige støtteordninger må avvikles

6.3.1 Internasjonale rammevilkår i nasjonalbudsjettet

Det benyttes i dag en rekke økonomiske virkemidler som har skadevirkninger på naturmangfoldet. Noe er kartlagt av Sweco på oppdrag av Finansdepartementet (2008). Gjennom konvensjonen om bevaring av biologisk mangfold, CBD, er Norge forpliktet til å fase ut miljøskadelige subsidier. Naturvernforbundet mener Regjeringen må gjennomgå alle økonomiske støtteordninger som bidrar til å ødelegge naturmangfold, inkludert at støtten til resultatløse leteboringer og bevilgninger til seismikkskyting avvikles.

FORSLAG TIL MERKNAD: Norge har gjennom ratifisering av CBD-avtalen forpliktet seg til følgende: Senest innen 2020 er virkemidler inkludert subsidier, som er skadelige for biologisk mangfold faset ut eller reformert for å minimere eller unngå negative effekter og positive virkemidler for bevaring av biologisk mangfold er utviklet og tatt i bruk. For å realisere dette ber komiteen om at det foretas en gjennomgang av alle dagens støtte- og subsidieordninger, slik at man snarest kan komme denne forpliktelsen i møte.

Innfør meldeplikt og miljøforskrift i skogbruket

LMD, Kap.1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen – LUF-midler i skog

Skogbruk påvirker en tredel av landarealet og opptre i naturområder med aller flest truede arter. Fremdeles trenger ikke skognæringen, som den eneste store næringsaktøren, å si ifra før den gjør inngrep. Det er avdekket en rekke alvorlige hendelser der bevaringsverdig skog hogges, også områder som var registrert og godt kjent og som skognæringen hevdet den tok vare på.

Ifølge Riksrevisjonens rapport om skogbruksforvaltningen (september 2012), så fins det i dag ikke gode resultatindikatorer for å måle om forvaltningen av skogressursene i Norge er bærekraftig. Videre sier rapporten at det utføres i liten grad kontroll med om miljøhensynene følges opp av skogeier fordi kommunene har for liten kapasitet. Sett i lys av at mange truede arter lever i skog, og lett påvirkes av skogbruk er dette en viktig avsløring som riksrevisjonen gjør. Videre står det «Skogbruksmyndighetene har videre fram til 2012 ikke innhentet systematisk informasjon om omfang av og årsaker til brudd på Levende Skogstandard. Riksrevisjonen mener det er behov for at Landbruks- og matdepartementet ser nærmere på kontrollinnsatsen knyttet til skogbruksloven og bærekraftforskriften..» «Etter Riksrevisjonens syn fører dette til at sanksjonerings-mulighetene som ligger i lov og forskrift, ikke benyttes i særlig grad ved brudd på miljøkravene».

Det er alvorlig når riksrevisjonen påpeker at brudd på miljøkravene i skogloven ikke kontrolleres og ikke fører til sanksjoner.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at det snarest igangsettes et arbeid for å gjennomgå dagens miljøforskrift i skogbruket med det mål å øke fokus på miljøhensyn i skogbruket og få regelverket skjerpet slik at det blant annet er i tråd med naturmangfoldloven. Arbeidet må inkludere meldeplikt som en sentral metode som kan hindre feilhogst, fase ut bruk av miljøfiendtlige subsidier og andre negative skogbruksinngrep i viktige områder for biologi og friluftsliv.

Fjorddeponering av gruveavfall må forbys

NHD Kap. 906 «Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard», post 30

Flere av våre mest verdifulle fjorder står i fare på grunn av deponering av avfall fra gruvedrift. Sjødeponi, hvor en dumper avfall og masser fra gruvene, utgjør en stor trussel mot livet på bunnen. Naturvernforbundet mener det er fullt mulig å ha gruvevirksomhet i Norge uten å ødelegge fjorder og økosystemet. I Førdefjorden planlegger Nordic Mining å dumpe masser fra Engebøfjellet, noe som kan gjøre de delene av fjorden som berøres, død i 40–50 år. I Bøkfjorden i Finnmark dumpes miljøgifter og masser rett i fjorden. Internasjonalt er det økende motstand mot sjødeponi. Store gruveland som Kina, Australia, USA, Brasil og Canada har forbud mot sjødeponi, og EU-parlamentet vedtok en resolusjon mot sjødeponi i 2004.

FORSLAG TIL MERKNAD: Komiteen ber om at Nærings- og handelsdepartementet legger til rette for å innføre totalforbud mot nye sjødeponi av gruveavgang (masser) og avslutte eksisterende deponier, for eksempel gjennom å innføre ambisiøse miljøretningslinjer.

Komiteen mener det må stilles forpliktende krav om reduksjon av avfallsmengden fra gruver, og om at kun faglig tilfredsstillende deponiløsninger på land kan aksepteres. I tillegg må det stilles strenge krav om rensing eller sikring mot avrenning for masser som legges som landdeponi, samtidig som mest mulig masser tilbakeføres i nedlagte gruver.

Bra med CO₂-avgift for fiskeflåten

Kap i nasjonalbudsjettet - 4.1 Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget

Regjeringen har lagt inn en CO₂-avgift på 13 øre per liter drivstoff i fiskeflåten for statsbudsjettet 2013. Med dette får fiskerne en CO₂-avgift på en knapp fjerdedel av det andre brukere av diesel betaler. Flåten er fremdeles fritatt for grunnavgift. Naturvernforbundet er svært fornøyd med at regjeringen fjerner avgiftsfritaket. Et slikt fritak er ikke bare en subsidiering av forurensning, men det er en systematisk støtte til den minst ressursvennlige fiskeflåten. Vi ser dette som en start og ber om at det gradvis innføres samme rammebetingelser for fiskeflåten som for andre brukere av diesel.

Ikke forsvarlig med en økning i biomassen i oppdrettsnæringen

FKD Kap 4.2.3 Miljømessig bærekraft i havbruksnæringen

Riksrevisjonens rapport om havbruksforvaltningen kom i mars i år, og sier blant annet: «Riksrevisjonen er av den oppfatning at de miljømessige utfordringen i havbruksnæringen er blitt så vidt omfattende at næringen ikke kan sies å ha hatt en tilstrekkelig miljøtilpasset vekst, slik Stortinget har forutsatt».

I Statsbudsjettet står følgende: «antall rømte laks i 2011 økte for tredje året på rad. Antall rømmingshendelser går ned. Tre ulike hendelser i 2011 stod for om lag 75 pst. av antall rømte fisk. Menneskelig svikt og rutinesvikt er den vanligste årsaken til rømming». «Lusetallene sensommeren 2012 har ligget noe høyere enn foregående år. Mattilsynets statusrapport viser at problemene med resistens fremdeles er størst i sørlige deler av Nordland, Nord-Trøndelag og Sunnhordland. Det er ikke meldt om resistensutvikling i Finnmark og Troms.» «Det arbeides med å etablere førstegenerasjons tålegrenser for akseptabel miljøpåvirkning for lakselus og genetisk interaksjon».

Videre vektlegges at "To uavhengige teknologiutredninger konkluderte i 2010 med at ingen teknologiske løsninger for lukket oppdrettsteknologi er kommet så langt at de kan tas i bruk i kommersiell skala. Dette understøttes av Teknologirådets rapport om ny oppdrettsteknologi fra april 2012".

Det underslåes derimot at Teknologirådet også sier at myndighetene har et ansvar for å legge til rette for å utvikle lukka anlegg til kommersiell bruk. En satsing på dette er nødvendig om næringen skal redusere sine betydelige miljøbelastning.

FORSLAG TIL MERKNAD: Komiteen mener det ikke er forsvarlig å tillate økt biomasse for oppdrettsnæringen. Det er ikke etablert indikatorer for akseptabel miljøpåvirkning og det er en situasjon der både lusetall og rømmingstall øker. Komiteen ber videre om at Regjeringen følger opp anbefalingen fra Riksrevisjonens gjennomgang av havbruksforvaltningen. Komiteen ber også myndighetene starte FOU-prosjekter for å raskest mulig kunne utvikle lukka merder til kommersiell bruk.

For mer informasjon, kontakt:

Maren Esmark, generalsekretær: me@naturvernforbundet.no, tlf: 97 18 33 79

Arnodd Håpnes, fagleder naturmangfold: ah@naturvernforbundet.no

Holger Schlaupitz, fagleder energi, klima og samferdsel:

hs@naturvernforbundet.no